

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону
про внесення змін до Земельного кодексу України щодо відновлення прав і
законних інтересів фермерських господарств та громадян України – членів
фермерських господарств
(реєстр. № 6594 -1 від 06 липня 2017 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Земельного кодексу України щодо відновлення прав і законних інтересів фермерських господарств та громадян України – членів фермерських господарств (реєстр. № 6594-1 від 06 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Івченком В.Є. (далі - Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є відновлення прав і законних інтересів фермерських господарств та громадян України – членів фермерських господарств, які є спадкоємцями (правонаступниками) осіб, яким до набрання чинності цим Кодексом були надані земельні ділянки у постійне користування із земель запасу державної власності для створення фермерського господарства. Вирішення проблеми сталого забезпечення фермерських господарств земельними ресурсами, створення передумов до стабільного й ефективного функціонування фермерства.

Для досягнення мети автором законопроекту пропонується внести зміни до Земельного кодексу України та його перехідних положень, задля унеможливлення виникнення колізій між нормами Кодексу чи різного тлумачення його норм.

Законопроектом пропонується надати можливість фермерським господарствам та громадянам України, які успадкували земельні ділянки сільськогосподарського призначення, одержати в довгострокову оренду земельні ділянки для ведення фермерського господарства, які належали їх спадкодавцю на момент смерті на праві постійного користування без проведення земельних торгів та з метою використання цих ділянок для ведення фермерського господарства. Встановлюється також випадок, коли за відсутності таких земельних ділянок, в оренду надаються інші рівноцінні земельні ділянки за рахунок земель запасу сільськогосподарського призначення на території

району, а у разі їх відсутності – за згодою відповідного спадкоємця (правонаступника) – за рахунок земель запасу сільськогосподарського призначення, розташованих на території іншого району в межах області. А також, якщо право на набуття в оренду такої земельної ділянки мають декілька спадкоємців.

Також встановлюється, що надання таким спадкоємцям (правонаступникам) в оренду земельних ділянок із земель державної чи комунальної власності для ведення фермерського господарства здійснюється на підставі свідоцтва про право на спадщину або рішення суду про визнання права на спадщину на земельну ділянку сільськогосподарського призначення, документа, який підтверджує, що спадкодавець мав право постійного користування земельною ділянкою сільськогосподарського призначення та технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) чи проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (у разі формування нової земельної ділянки).

Законопроектом передбачено визначення строку передачі в оренду такої земельної ділянки та розмір орендної плати за неї.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону (стаття 14 Основного Закону України).

Відповідно до Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу; від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією; кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону; держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки; усі суб'єкти права власності рівні перед законом (частини перша, друга та четверта статті 13); кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (частина перша статті 41); право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом (частина друга статті 41); громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону (частина третя статті 41).

Частинами четвертою, п'ятою статті 41 Конституції України встановлено, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

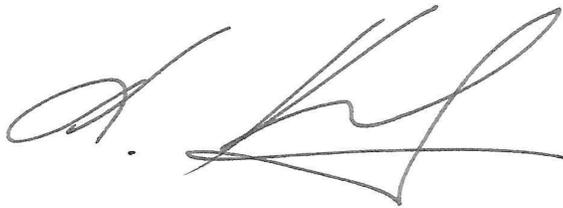
Виключно законами України визначається правовий режим власності, (пункт 7 частини першої статті 92 Конституції України).

У Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 Конституційний Суд України зазначив, що правовий режим власності означає врегулювання нормами закону земельних відносин, порядку та умов поділу земель на категорії, правове визначення форм власності на землю, порядку набуття і здійснення права власності, а також права постійного чи тимчасового землекористування щодо управління землями тощо, реалізацію та позбавлення цього права, функції, компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, їх рівність перед законом, соціальну спрямованість економіки (частина четверта статті 13 Конституції України. Основний Закон України гарантує кожному право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю відповідно до закону (стаття 41) (абзаци другий, третій пункту 6 мотивувальної частини).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Земельного кодексу України щодо відновлення прав і законних інтересів фермерських господарств та громадян України – членів фермерських господарств (реєстр. № 6594 -1 від 06 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Івченком В.Є., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ